

keznek a Csehszlovákiából elindult utasok, akik a installáción részt akarnak venni, hiszen a határt is megnyitották erre a célra. Sighet-ről külön héberbetűs tour-retour jeggyel jöt-tek sok százan, de nemcsak innen, hanem az ország minden részéből érkeztek a főrabbi lelkes hívei, akik látni és üdvözölni akarták új állása elfoglalásánál és a nagyszabású ünnepségen részt akartak venni. A főrabbi lakása megszállott várhoz hasonlatos, amikor jelen sorok írója igyekszik bejutni hozzá, hogy üd-vözölje és megkérdezze, két órával érkezése után, első impresszióiról

Az interjú

Nem volt könnyű feladat hozzá bejutni. Előbb azt mondták, hogy imádozik, majd, hogy sokan vannak nála, de szerencse a hit-községek elnöknek és más főismerősöknek in-tervenekciójára; sikerül gyorsan elbe jutni. Az asztal mellett ül Teitelbaum főrabbi és akár barát, akár nem valaki, megkapja rögtön az a finom metszésű aszkéta arc amelyet össze-székáll borít. Vadonatúj fekete kaffian van rajta és miután szorosan körülállják, egészen szorosan elébe állók. Csend keletkezik a szobában és sikerül megkezdeni a beszélgetést a főrabbi-val:

— A „Népünk” szerkesztője vagyok — mutatkozom be — és szeretném tudni főrabbi úr!ól, hogy vejjön ezután bizonyosra vehető e, hogy Satumare zsidósága körében végre meg lesz az igazi, a szent béke?
— Ugy gondolom — válaszolja a főrabbi megdöbben, — hogy az előjelek után *telche, ara minden reményünk meg is van. Én mindenestre ápolni fogom a békét, hiszen ez egy rabbi hivatala és a nyugalom, megér-tés és béke — szent tanaink szerint is — mindenképpel van.*

— Miért jött főrabbi ur, programja elle-nyez már korán reggel és nem délután, ahogy tervezték?

A főrabbi ejke körül mosoly van és így válaszol:

— *Egyszerűen azért, mert ezzel lehet-őse akarom tenni, hogy a béke még ko-rábban álljon helyre a hitközségben.*

A válasz mindenkit frappáns, Winternitz N. Dávid dőfen, aki mellette ül, jóízűen ne-vel. Különbösen — mondja a főrabbi — hiszen én is minden hirt az újságokból olvasok, mi-nek nyilatkozzam? És újból mosolyog. Szem-mellőstőlán jökeví.

— Anélkül mi irunk, az is akkor jobb, ha a főrabbi ur szavai alátámasztják.

És ezzel vége az audienciának, mert újabb küldöttségek jönnek sorra, akik valósággal elsodornak a főrabbi mellől.

A hitközségek irodában

A főrabbi úrtól a hitközségek irodába lé-rogelünk el. Hatalmas íróasztal előtt, mint a háború alatt a hadvezérek, lazus offenzíva idején, ott ül Grosz Dávid impozáns alakja. Telefonál, diktilál, intézkedik, dirigál és mellette a hitközség titkára és az iskoláigazgató vég-zik az adjuvánsok szerepét.

Intermezzo.

Közben a régi képviselőtestület *Rosenberg Sámuel* alelnök irodájában gyűlt össze és az alelnök szíves engedélyével résztvehetek ezen az ülésen is. *Rosenberg Sámuel* üdvözli a megjelenteket és rövid összefoglalását adja a hat éves harc után, az elmúlt napok esemé-nyeknek és bejelenti a béke megkötését. Egy-hangulag elfogadják előterjesztését. Spiegel Dávid, Jakob Antal, Cuth Lajos felszólalása után, elhatározzák, hogy *elfogadják a béke-jobbot, elmennek testületileg az installációra és minden körülmények között, összetartá-nak, úgy mint eddig.* Most már a főrabbi-kér-dés lekerült a napirendről és ezután csak az a cél, hogy az áskénáz és chassid irányzat képviselői megértsék egymást, amire mostan-tól kezdve, erős kilátás van. Megfelelő bizo-nsíték erre az, amit írásba is lefektetett és alá-írásával is megpecsételte a két párt vezetője.

A hitközség tisztelgése.

Két óra elmúlt, amikor megérkezik az új hetvenegyes bizottság teljes létszámmal a fő-rabbi lakására. A kiváncsiak tömege köröli utat vágnak nekik a rendezők és vigyáznak arra, hogy senki illetéktelen ne jöjjön be, majd a

Grosz Dávid hitközségek elnök üdvözlő köz-velen szavakkal a főrabbi. Biztosítja az egész város zsidóságának osztáiban ragaszkodásáról és szeretetéről. Szavait sokszor taps és éljen-zés szakítja félbe. Utána *Fraenkel Mihály* beszél hangsúlyozottan azok nevében, akik so-káig nem voltak amellett, hogy elfogadják a sal-lumát. De most, hogy már megérkezett, itt van, szeretettel ismeri el *moré-deusztrénak* és bizonyos abban, hogy senki ellenzője nem marad ezután ebben a nagy zsidó lakta vá-rospan. *Spiegel Dávid* trappás beszédben vá-zolja a szelfardok és áskénázok osztáiban re-gaszkodását és pártkülönbség nélkül hívének vállalja magát, mostantól kezdve, minden satu-mareit orthodox zsidó.

A főrabbi válasza rövid volt.
— Nagy örömmel jöttem és hiszem azt, hogy *jövetellel az igazi béke költözik a város falai közé. Szeretettel hívom és én szeretettel jöttem.* Különbösen nagyon meghat az osztáiban szeretettel amivel vártak. Fenéltus taps és éljen között zárja a főrabbi szavait.

A templomi installáció

Három óra körül a város főterén és szá-mos mellékutcáján, a főrabbi laká alól a Vár-domb-ucsal negytemplomi bizottság és rend-őrség költékkordint vont. Most kezdődik az installáció „látványos” része. A főrabbi vonul végig, elől a katonazenekar és egetverő „jechi” reszelteti meg a különben nyugodt satumareit levegőt. A biakókban a kiváncsiak száza, az uccaián férfiak, nők és gyermekek sok ezernyi tömege. A templomba csak szí-goru igazolás mellett engednek be. A parzat-on az idegen delegációkat helyezik el. A templom zsutafalán megtelek pillanatok al-ti, úgy, hogy mikorra a főrabbi bejön, alig tud-nak neki helyet szorítani, hogy a szőcsreke menjen. A régi templomfalak dübörögve ad-ják vissza a „jechi adonau”-t és sokáig el-lart, amíg a főrabbi eljut az emelvényre.

A templomi szónoklat

— Ki vagyok én, hogy erre a nagy tiszt-ségre méltó vagyok? — kérdi a bölcs Dávid király szavaival, Teitelbaum főrabbi. (Külön-ben egyenes leszármazónak tekinti magát a Teitelbaum családot). Elég erős vagyok-e én a reám váró feladatok maradványait teljesíté-sére? Hála azoknak, akik annyi áldozatot meg-hoztak értem, most itt vagyok. Mit is kíván-hatnék egyebet magomnak és nekik, mint hogy ne valjanak sohasem *szegény* v. *lem* és min-dég olyan legyen előtűl és minden zsidó előtt, amilyen lenni szeretnék. Nehez a feladat amelyre vállalkoztam. De bízom nagynevű Óseim szellemében, akiknek köszönhetem, hogy ezt a magas méltóságot, — amelyet a satumareit főrabbiállás jelen — hozzájuk méltó-an be is tölthessem. — A beszéd, amely kö-rülbőlül egy óráig tartott, a legnagyobb esend-ben zajlott le. A zsutofal templomban mindenki feszülten figyelte az új főrabbi szavait, ame-lyet sajátos énekli hangon adott elő. Akik ismerik, mondják, hogy ez a hanghordozás a Teitelbaum családban már ósrégi tradíció és így beszélt már déd-pja is templomi szó-czéken.

Utána egetverő „skajach” majd imá-dó-zás után kilődül a közönség a templomból. A tömeg még mindig ezrével hullámzik az ucca-kon. A kordonok előtt meg feszül a költel és alig bírják visszatartani a lelkes tömeget. El kell ismerni, hogy *példás a rend*, amelyet a hivatalos közegek mellett sokszáz karszolla-gos, szakállas és pejeszoros rendező is végez, minden energiáját megfeszítve.

Amerre a főrabbi vívó autó elhalad, utána ezernyi tömeg éljenzve, falcoiva, úgy, hogy alig tud a főrabbi autója előrehaladni, dacára a kordonnak. Satumare főterén a tömeg hóráti táncol örömeiben.

A hatóságok tisztelgése

Fél hat órákor Satumare alpolgármestere Ioan Ursu üdvözlő lakásán az új főrabbi, majd a prefektura megbízottja, Pogácsás alispán és Nistor Vilmos rendőrkészveto. Majd megkezd-i az új főrabbi egyházi funkcióit, amennyiben egy esküvőre megy, ahol ő ad „chupe” ked-dushni” az új párnak. Különben egy a polgári, mint az egyházi hatóságok a legnagyobb elő-zékenységgel állottak egy a hitközség, mint az új főrabbi rendelkezésére és azért is volt minden vonalon a legnagyobb rend.

Kik voltak jelen? Üdvözlő táviratok.

Érdekes, hogy a budapesti ort. központi iroda elnöke, milyen meglegható táviratban üdvözölte a főrabbi. Izrael egyik nagyjának nevezi a táviratban, ainek hosszu ételet és sok szerencsét kíván a díszes pozícióban. Ugyancsak táviratozói a szlovákiai központi iroda elnöke Bratislaváról, valamint *Wézel Albert*, az erdélyi iroda elnöke is. Különbösen rendkívül sok főrabbi veit részt az installáción. Így többek között a tosnádi, sücent-i, baia-mare, somcut, turci, roszkovai, ardadi, zelau, negresli, ná-áudi, entredami, poteni s.b. Hit-községek is képviseltették magukat, így a finiszerai gyárvarosi ort. hitközség Schön-brun Adóll alelnökkel és Grünberger Herma-nal, valamint a carei, beregszászi, királyházi, sigheti, oradeai hitközségek. Érdekessége volt a nagy installációnak, hogy Makoróli, Magyar-oroszgróli két autóbusz érkezett direkt az al-kalomra Satu-marara.

A bankett

A nemrégiben épült és igen impozáns hitközségek épületben tartották meg este a ban-kettet, amelyen *több mint 500 ember* vett részt. Már este 8 órákor gyülekezni kezdtek a vendégek és olyan példás rend és ellen-őrzés volt, ami hasonló alkalmakkor ritkítja pártját. Mi denkinék ki volt jelölve a helye a díszes teremben, ahol szép felírat és perzsa-szónegy diszítette azt a helyet, ahol a főrabbi fog ülni. A rend olyan volt, hogy bármelyik nagyszabású ételmi ízzen minálit vehetne. Mindenki azonnal ki lett szolgálva és az éte-tek is különösek voltak. A rendezés *Schwartz Sándor* kereskedő érd-me, aki a főrabbi lel-kes híve. A nagy fársaság a legjobb hangu-atban állt együtt, amikor végre 11 órákor be-jött az új főrabbi. Hatalmas éljenzessel fo-gadták és amikor a kalácsot megszezte, hívei boldogan rörték le egy egy darabot a nagy ünnepi kalácsból, mint sirajmot. Az 500 em-ber ezután egyszerre felállt és egy l-kes énekbe kezdett, melyhez a taktust kezeikkel tapsolva ütölték. Felejthetetlen látványban volt részünk és egy hangos filmhíradó nagyszerű ábrát csinált volna, ha az egész installáció-ról és a bankettéről felvétel készített volna.

A vacsorán csak *Spiegel Dávid* tartott toasztot, aki kérte a főrabbi, hogy most már a béke szellemében működjének együtt, azok is, akik hívei voltak kezdetül fogva és azok is, akik most ismerték el Teitelbaum főrabbi-t mint Satumare ortodox zsidóságának főrab-biját.

A főrabbi válaszolt a beszédre és hang-súlyozta, hogy ő ksz a legboldogabb, ha azok a váraló asok, amelyeket jövetelehez fűz-k bevaljon és újból igéri, hogy a béke hűlőben fog működni. Éjtel két órákor vég-zött a bankett, amelyet mindvégig emelkedett hangulat jellemzett.

Epilógus

Kétségelen, hogy a hat évig dúló harc-nak *ősrőssége* volt a Freund család, amely doyenjével egyetemben minden irányban tel-kesen harcolt, hogy a chassidikus irányzat ne maradjon túl és, hogy *Teitelbaum Joel* főrabbi de facto elfoglalja díszes pozícióját. A család másik kitűnő tagja, *Freund József*, aki nem csak országos hírű kereskedő, hanem igen in-telligens zsidó férfiú is, odaült a banketten az újságírók asztalához és azt mondotta jelen sorok írójának:

Boldogok leszünk, ha a „Népünk” ezutáni számaiban, a különben nagyszerű moito, az „Örök téma” el fog maradni és ezután csak jót és csak békésé fog tudni írni az Önök kitűnő orgánuma a mi zsidó városunkról és szeretett főrabbinokról. Azt szeretnénk, ha *ez-után a motto kieserelnék* és mindig csak ez lenne a moito, azoknál a cikkeknél, amelyek *Satumareval foglalkozni, hogy „örök béke”*.

Lapunk, amely a hat eszlendős harc min-den mozzanatáról hűen referálál, amely részt-veit a nagy „harcban” boldogan állapítja meg, hogy a nagy „csata” végétért, remélhetőleg úgy, hogy nem is fog újból fellángolni és ha már a világ nem is tudja megvalósítani az „örök béke” eszméjét, legalább mi zsidók, a magunk körében hirdessük és éljünk egy-nés között az „örök béke” jelszavával!

Leitner Zoltán.

HETI GLOSSZÁK

Huberman Bronislaw — az igaz ember

Lapunk hasábjain mostanában gyakran sze-repel a neve. Annak kapcsán, hogy rosszul informált lapok — csehnék állították be. Hogy mennyire nem cseh és hogy mennyire zsidó, arra legszebb példa az a viselkedése, amelyet a napokban tanusított Wien városán. Hu-berman egy két nappal a bécsi forradalom után lépett fel a nagy Konzerthaus pódiumán. A bécsi hangulat nem nagyon alkalmas zenei produkciókra. De Huberman az éldozatok ja-vára lépett fel. És micsoda mélyen emberi, mennyire zaidó gesztus volt, amikor a nagy zenevirtuoz megjelent hegedűjével a terem kétezer főnyi közönsége előtt és bejelentette, hogy ő nem politikai lépést akar ezzel doku-meniálni, mert ő *valamennyi* áldozat hátra-maradottjainak juttatja a koncert jövedelmét. A közönség hallatlan lelkesedéssel vette tu-domásul ezt a nagyszerű kijelentést. Végre egy férfiú, aki nem pillanatnyi impressziók alapján cselekszik, aki nem befolyásol a hatalmi erők eltulodása, Huberman mindenkor a *béke* em-ber volt. Ennek adta kétségtelen tanujelét. Amialhoagy játékközbán is dokumentálta, hogy a zsidó lélek a zenében is sokszor magasabban áll mint a Richter-ek és Henkerer lelkülete. J. S. Bach „Chaconne” egelostromó goltus-germán fugáját játszotta olyan interpretálásban, amely páralan a maga nemében. Az osztrák testvérháború izgalmas perceiben így terem-teit egy zsidó művész olyan atmoszférát, ame-lyet csak egy Huberman, egy ilyen nagy mű-vész tudott megvalósítani. A jövedelmét, minden elesettnek adta és a művészeti részéről is bebizo-nyította, hogy mit jelent a gyakorlatban, a nécik zsidókat támadó „kulturbosevizmus”. Ez a fellépés igazolása volt a zsidó nemzeti ön-udalnak, az erőnek, a büszkeségnek és méltó-ságnak és szerénységnek... Huberman Bronislaw volt ez... a nagy zsidó virtuoz...

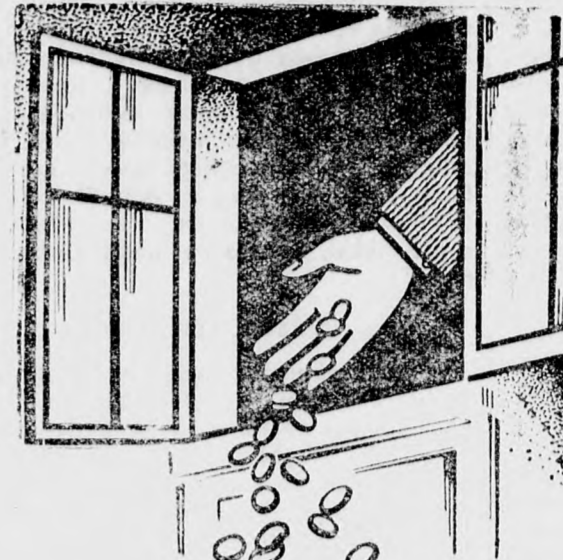
Horst Cessel — aifas Léwy

Ezek a zsidók rettenetes emberek — me-gint borsóit törték Goebbelsék orra alá. A vi-lág számos újságja, mint nagyszerű csemegéi ítéltja olvasóközönsége elé azt a furcsa dol-got, hogy miképen tette lövő Goebbels utat egy „szemtelen” zsidó újságíró. A történet rö-viden a következő. Amióta a német sajtó

Purimi tarka rongydarabok

Írta: Juda Léb Perec.

Ti megválasztottatok engem purim rov-nak és én ezt el is vállaltam! Ha gazdasági in-tézkedés, valami jólékony egyell gabbe-jának, vagy akár pártvezérnek választottatok volna meg, azt is elfogadtam volna. Sőt, ha meg-telek volna „Citer Jid”-nek valami chosid hitközségben, ezt a hivatali is elvállaltam volna. Én nem vagyok semmi jónak az erlon-tója, én mindent megleszek, amit a hitközség, a fársaság vagy párt kíván és mindenre vál-lalkozom, amit ítélem kívánnak. Azt hiszik, hogy ehaz kéesség is kel? Szó sincs róla. Hisz az erő egyáltalán nem magában a meg-választásban rejlik! Ha ti velakit magatok fölé emeltek, az ezzel már magasabban van mindnyájotoknál. Alinek a fején a strájmli, az a rov! Akihez zsidók utaznak, akinek a pidón i viszik, az a „Citer Jid”! Nem szabad elfelejteni, hogy a közönség minden egyes tagjában van egy kis hit, egy kis Istemben való bizalom és egy kevés akaratérő. Ha ezeket már most mind összezetesik és egy zsebbe dugják, akkor az, akinél ez a nagy zseb van, egyszerre nagy emberré válik, hivatali vezér, zsidószlop, nap, amely hilet és Istemben való bizalmat sugároz ki magából... És olyan erőt nyer, hogy falakat képes vele ledönteni. Ugyanigy áll a purim rov-val is. Ne gon-doljátok, hogy ennek hivatalos tréfameszternek kell lennie, aki a viccek és a tréfákat csak úgy a kabátja ujjából rázza ki. Ha a közön-ség akarja és képes erre, a purim-rov-nak csak a kisuajtól kell felmenie — és a többiek máris a hasukat fogják a neveléstől. Ha pe-dig a közönség ezt nem akarja és nem is ké-

KIDOBJA PÉNZÉT AZ UCCÁRA, AKI SILÁNY LAMPÁT VÁSÁROL.

A világítási költségnek mindössze 6% -át teszi ki az izzólámpa ára, míg 94% áramköltségre esik. A silány lámpa azonban jóval több áramot fogyaszt. A silány lámpa tehát nagyon drága mulatság még akkor is, ha a lámpát ingyen osztogatnák és nem kerülne pénzbe. **PÉNZÉRT TEGHÁT OLSÓ FÉNYT AKKOR KAP, HA A KITÜNŐ MINŐSÉGŰ GAZDASÁGOS „TUNGSRAM” IZZÓLÓLAMPÁT HASZNALJA.**

„gleichschaltolva” lett, hallatlanul izetlenné vált. Nem is csoda. Mert azokban a „schop-pos” rövidrenyirt haju hosszakásfejű és kéz-szemű übermenschit koponyákban van érzék a kaszárnya, meg a homoszexualitások iránt, de irtai, szemlelt munkát véjezt, incialitávit érzé-keltetni, nem tudnak. Ezért a német sajtó szürke és színtelen lett. Reménytelenül az.

Anyira, hogy a közönség inkább nem olvas újságot. De olvasni mégis kellene — gondolja Goebbels, mert akkor nem tudja ébrentartani a szép állameszme iránt a közönség érdeklő-dését. Végül gondol merészlet és nagyot: pá-lyázatot hirdetett a legjobb riport beküldőjé-nek, 3000 márkát ígért. Csaknem 4000 pá-

széjjelszörva; a zöld völgy fürdött az aranyos napsütésben és rajta pompás, friss fü és gyö-nyűsüleges természetes virágok nőttek. A fia-ltság minden este kiment munka után a zöld, virágó tórra s ott szabadon és vidáman éne-keltek és táncollak. Az öregek pedig puha gyeppadokon üdögéltek a házak előtt, el-el-néztek a fiatalokat és gondolatban újra átél-ték saját ifjuságukat...

Igy ment ez hosszú ideig... Nem is tu-dom, hány évig, vagy hány évszázadig ment ez így. Mert ez a világnak egy elfelejtett zu-gában volt, s e zugnak nem is volt történel-me... Az emberek dolgoztak, énekeltek és táncollak, — más semmit sem csináltak; nem is volt hát semmi, amit a történelemírónak érdemes lett volna feljegyeznie. Az egész vá-roskában meg egy naplra sem volt, s nem is tudom, volt-e valakinek órája?...

Egyszer aztán egy lángelme születteit a kis városkában, vagy amint héberül mondanék, egy „Gaon”, olyan ember, akinek löbb esze és szíve volt, mint az összes többieknek együttvéve. S amint ez felöltö, alapjában átépítette a városka egész életét. Láttá, hogy az emberek a krumplil kézzel vájják ki a földből s felta-ltá az ástól... a régi fakere ekevasat szer-ei... új módszereket eszelt ki a gyermekek oktatására... új ételeket talált ki, sőt a tán-cokat is megreformálta... A költészelbe be-vezette a rímet, a zenébe a refrain t... Szó-val mindent megjavított, kifinomított és szebbé és könnyebbé tette az életet. Hiszen éppen ezért volt zseni!

És amiódan, mint mindenki más, ő is meg-hall, a hálás városka emléket akart neki emelni a város közepén, örök...

lyázat érkezett. Képzeltük, hogy mennyi zsidó... Mennyi izetlenség egy-egy riportba... Végül egy ilyen „szines” riport megnyerte tetszését.

hogy Romániában, a regát, Bukovina és Besarabián éppen úgy lelkesen összetart és antihillerista, a boykottnak töretetlen híve, mint az amerikai, az angol és lengyel zsidóság.

Tine minte...

fordításban így hangzik: véd emlékeztetőbe. Fentebbi boykott cikkünkkel kapcsolatban, nehogy valaki a jól emésztett ebéd utáni hangulatban, vagy a jó meleg szobában, papuccsal a lábán azt higgye, hogy csak a zsidó sajtónak „szines” cikkei utáni hajszája iratja felülük, a boykolt-melletti cikkeinket, röviden, néhány sorban megírjuk, hogy mi minden történelmi még ma is Hitlerországban.

Csak rövidke példák, ugynevezett „hírek” rovatába való, de mert jellemzőek, fine minte címen regisztráljuk.

Például: A „Frankfurter Zeitung” amely a német zsidóság lapja volt, naponta rendkívül sok állás-keresés és alkalmazottkeresés ügyében ír. Valamennyihez odagyűjtették: nur für Arier, vagy „nur arische Herren in Frage kommen.” Tehát zsidó nem is pályázhat állásokra. És nehogy azt higgyük, hogy ezek nem zsidó vállalkozások. Hiszen éppen ez a szomorú benne, hogy valamennyi zsidó kézben van, de oly gyávák és annyira terrorizáltak, hogy nem mernek felvenni zsidót. Mit tegyen a zsidó alkalmazott? Ehen haljon?

Például: A Rothschildok által alapított frankfurti muzemnek más nevet adtak. Eltagadják, hogy évi ezredekben át hallatlan vagyoni károsítást a Rothschildok erre a nagyszabású könyvtárra. Amint hogy a Rothschild Allé-t Karolingen-Allé-ra keresztelték.

Például: A Salamander RT. nagy németországi cipőgyár nyíltan hirdeti az újságokban, hogy sikerült a részvénybörzseket átírni, megadóztatás révén, hogy abból fennmartható legyen a boykott akció-alap. Az Egyesült Államokban már régóta fennáll egy ilyen anti hillerista szervezeti-department, amely nagy sikerrel működik és szintén gyűjtött egy meg felől alapot, egy egyszerű önmegadóztatással. Ezzel kapcsolatban meg kell jegyezniük,

SA legények által le lett tartóztatva. Majd rövidesen elengedték. Mult év november 12 én újból elfogatási parancsot adtak ki ellene. Erre a nagy tudós megmérgezte magát.

Ugyancsak a fogászat világhírű tudósa Moral, aki a rosloki egyetem professzora volt, aki a világ számos nagy egyetemén tartott még a mult évben is negysikerű előadásokat: ki lett dobva az egyetemről. Moral professzor agyonlőtte magát.

Más: Az igazságügyminisztérium jogi szaklapja közli, hogy S. Cohn és Ernst Cohn brémai textilgyárosok, azzal lettek gyanúsítva, hogy külföldön nagyobb vagyonállaguk van, amelyről a német hatóságok nem tudtak. Ezért mindkettőt internálták és gyárosokat a Brémai Textilbörze vezetőjének dr. Cramernek adták át — továbbvezetés végett. Tehát egyszerűen elkomunizálták, a barna kommunizmus nevében.

Más: A saarbrückeni „Freiheit” közli: Wesselingben, (Bonn mellett) meghalt Január 19 én egy Mózes nevű marhakereskedő. A nő, többgyermekes családapa négy hónapig fektött élet és halál között. A halálát az okozta, hogy mult év szeptemberében a kölni nagyvághid néháy S. A. alkalmazottja a vágóhid mögé vitte és ott „kezelte” a szerencsétlent. Orvosonját eltörték, arcán csúszmasarkok nyomai, mellkasát és oldalbordáit belörték. A szerencsétlen most négy hónap ki mondhatatlan szenvedés után — elhunyt. Gyilkosai végan élenek tovább. A hatóság újult van mozdítja, hogy gyilkosai elnyerjék büntetésüket. Mit büntetés? Kifirtetés! fognak kapni!

Folytassuk még? Ezernyi ilyen hírt tudnánk még közölni. De minek? Nem akarunk rémregényt kiadni...

Dr Tarrasch meghalt. A seki világhírű negyestere, dr Siegbert Tarrasch meghalt. Akik visszaemlékeznek az elmult évtizedek nagy seki-tornáira, emlékeznek erre a névre, amely valaha a sakkozás művészetével szoros kapcsolatban volt. Tarrasch dr Németországot képviselte számos nemzetközi tornán és a világ legjobb saktojainak címét többször megnyerte. Így Breslauban 1889-ben, Manchesterben 1890-ben, Drezdában 1892-ben, Lipszében 1894-ben, Wienben 1898-ban, Monte-Carlóban 1903-ban és Ostendében 1907-ben. Tarrasch úrvallel ezeltől elhunyt a zsidóságát, de eleve alkonyán látnia kellett, hogy ennek dacára megalázásban volt része a mai német rezsim részéről. Amint külföldi zsidó lapok írják, halála előtt visszatért zsidóságához.

S végül a város csupa emlékekkel volt telve, úgy kövekkel valókkal, mint lökökkel. Iki olyanok voltak, a falha kőből faragták volna őket. S az egyiket a másiktól egyáltalán nem lehetett többé megkülönböztetni!

Az életkedv azonban még így megkövesedett ember szívében is ott rejlik. A szabad élet, szabad lánc és énelkedés utáni vágy egyre erősebbé válik...

Mindnyájan vágyódtak a régi idők után, midőn a fűvel dusan benőtt tér a napsugarakban fürdött, midőn a fiatalok a téren énelkedtek és táncoltak és az öregek, a házak előtt a gyepadokon üldögélve, saját ifjuságukra gondoltek vissza...

S a vágyakozás nőltön nőlt, míg végre az emberek a következő kivezető útra bukkantak: Összeszedték az élet és az öröm minden szikráit, ami az egész év folyamán itt ott még felcsillámlott és az egészét egyetlen napra tették át. E napon aztán az élő emlékkövek ledobták magugról fesszességüket és mervegységüket és megpróbálták élni és szerelni, énelkenni és táncolni...

Ez a nap volt Purim! S minden ünnepelet ellőrbőltek már, de a Purimot most is megtartják!

De azért nem mindenkinek sikerült a dolgot! Némelyek annyira ügyellenül, oly természetellenesen viselkedtek, hogy a többiek, midőn őket látták, majd szétpukkadtak a nevetéstől; ezeknek aztán valóban vig purim-juk volt...

Akartok nevetni, tes/vérek? Nézzetek a tükörbe: nézzetek jól meg, milyenek vagytok s hogy milyennek látszok a purimotok és — repedjete meg a kacagástól.

HIREK

„Nepünk” cikkének utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5694

Péntek: Adar 15, március 2. Szombat: Adar 16, március 3. Heti szidra: י"ח ט"ש Heti háftóra: י"ח ט"ש

Szombat kezdete:

űzel bezárás 5.45 gyertyagyújtás 5.55 istenisztelet kezdete 6.05 Szombat befejezése 7.05

Csendélet a chuszi hitközségben. Chusztól a napokban szerkesztésüknek egy röpiratot készítettek a posta, amelyben „Ne jöjjen idegen az örökünkbe!” címen élesen támadják Tettebaum Joel carei főrabbit. A röpirat, amelynek hőber szövege a „Chuszi igazságos jámborai” vannak aláírva, a carei főrabbit rabbiáskizhalmazónak, anyagiasnak és érdekesembernek nevezik, aki szerintük, pokoli őrséget érez a hitközségek békeének feloldására. Ugyancsak ezen röpirat támogatja Brach koscei főrabbit is azért, mert a carei főrabbi pártját támogatja, amely chuszi ort. hitközségből való képesséssel és neolog hitközség létesítésével fenyegeti az arra az észre, ha nem a carei főrabbit választanák meg a chuszi hitközség főrabbiának. — Elkéintve, hogy a jelen idők nem alkalmasak arra, hogy ilyen és hasonló támadással és széhhuzással gyengültek erőinket, fájdalmas egyidejűleg, hogy így és ilyen lábusban kell ma a hitközségi fogaknak egymással szembenállniok szent Tóránk nyoghob „dicsőségére”...

Zsidó-mohamedán közlekedés Marokkóban. Tanger, Rabatban (Francia-Marokkó) röviddel ezeltől indulnak meg a régi zsidó negyed újrapétesének munkálatai. A zsidó hitközség által rendezett ünnepség megjelentek a francia hatóságok képviselői és mohamedán elkötelezők is. S. Abdur Rachman passz vezetése. Az uccai processió alkalmával a zsidó hitközség élőkkel melett melett a francia katolikus szentélyek és a mohamedán polgármester is. Rabatban az utóbbi évek során több ízben történt összehúzózás a mohamedán és zsidó lakosság között. Legutóbb az elmult év májusában voltak nagyvadású antiszemita demonstrációk. Több mint 100 leirtóztatás történt a tüntelések során. — Az 1932-ben kiadott hivatalos statisztikák szerint a francia Marokkóban 197 613-ra rög a zsidók száma. E statisztikai jelentés azonban csak a benszállt zsidók számát ad kimutást, de a külföldi és francia zsidók ebben nem foglaltak benne, noha ezeknek számát is 5-6000-re becsülik. A lengeri és spanyol-marokkói nemzetközli zónának ugyancsak 20 000 zsidó lélek áll. Az egész Marokkó zsidó lakosságát ez szerint 150 000 lélek becsülik. Rabatban, amely a szultán és a francia adminisztráció székhelye, az 14 000 lakossal rendelkezik, egyáltalán 5000 zsidó lélek áll.

A szerencsétlenül járt zsidó sztratoszféra repülő hozzátartozói életfogytiglani nyugdíjra kaptak. Egy moszkvai jelentés szerint a „szovnarcom” elhatározta, hogy a szerencsétlenül járt sztratoszféra repülők hozzátartozóinak életfogytiglani díjat ad. Ije Ussisichin, a zsidó sztratoszféra repülő alya és nővére összesen 500 rubel havi nyugdíjat kaptak és pedig 500 rubelt az alya és 200 rubelt a nővére, aki a moszkvai mezőgazdasági intézetben végzi tanulmányait.

A lochnessi szőrnő és a „Cion bölcsei” jegyzőkönyv. Basel. A baseli „Nationalzeitung” egyik legutóbbi vezércikkében igen érdekes párhuzamot von a lochnessi szőrnő és a „Cion bölcsei” jegyzőkönyv között. Noha kétségkívül bizonyos tény — így a lap hogy történelmen előtti ültetétek, amelyről Loch Nessben is reagtek, már nem léteznek, mégis millió és millió ember hitt a lochnessi szőrnő létezésében Ugyancz áll a hírhedt Cion bölcsei jegyzőkönyvre is, amely bár közöndomán a hogy közöndóság ha a háttérben, mégis százszázalékos kért lehet vele fanaatizálni és félrevezetni. A cion bűcsi még ma is erőteljes legyör ez antiszemita agitáció kezében, amely azt lelkismeretlenül használja fel a tenegek tudatlanságára és hiszékenységére szemé. A zsidók elleni harc — jegyzi meg a lap — a közepkor óta nem változott. Számálman ízben úziék ki a zsidókat otthonukból és rendeztek köztük pogromokat, mégis egy természetellenes erő megtartotta őket évszázadon keresztül, míg más népek örökre ellúntek a történelmen színpadról.

Házasság. Libermann Irénke Carei és Epstein Menyihért Saturnare febr. 27-én tartották egybekelési ünnepélyüket Careiben.

Oroszországban nincs zsidókérdés? Moszkva. — Az oroszországi jiddis sajtó élénken kommentálja az Agudasz Jiszraeibe tömörült ortodox zsidóság memorandumát, melyet Roosevelt elnökhez intéztek, hogy intervénáljon az Oroszországban üldözött és szenvedő vallásos zsidóság érdekében. Ebből az alkalomból az oroszországi hivatalos zsidó sajtó egyszerűen megállapítja, hogy a Szovjetben nincs is zsidókérdés. A jiddis lapok szerint főbbleges gyűjtéseket rendezni külföldön az Oroszországban szenvedő zsidók számára, mert a zsidó lakosság csaknem teljes egészében beleszállott a munkafrontba. A külföldről befjövő dollárok azoknak a kis csoportjait següli, akik már nem tudnak dolgozni, a zsidók nagy tömegei azonban elvannak látva. 200 000 zsidó áll a mezőgazdaságban, 300 000 zsidó a nehézs és könnyű iparban dolgozik. 200 000 család kézművességéből él és rengeteg zsidó helyezkedett el mint alkalmazott. A deklaszáltak száma a minimumra redukálódott. Csak azokról van szó, akik nyakasan kitartanak a magánkereskedelem és a szellemi pályák mellett. A vallási funkcionáriusokat sem akadályozza senki a megélhetésben, ha legális hitközségek alkalmazóitja. A lapok tiltakoznak az ellen is, amit külföldön a birodbszánt zsidó telepítésről terjesztenek, hogy ott éhhálál könnyezike a telepeseket. Azt írják, hogy ott a jövendő zsidóország készült. Ezt írják a hivatalos „Zsidó Szekció” lapjai. Effelettik azonban, hogy más hírforrások is léteznek Oroszországban és ezek egészen más mondanak, mint a hivatalos sajtó.

Figyelem! A bucaresti elismert Groszman-féle kóser vendéglő tulajdonosa Constantinban, Str. Traian 15 alatt kóser vendéglőt nyitott!

Vérvád legenda Bulgáriában. Szófia. Bucu Levy wasilowici zsidó kereskedőjő éjnek idején behatól szilajiska fau alpolgármestere 4 csendőre és két paraszt kíséretében és háziutasítást tartottak a gyaplan zsidó kereskedőnél. Kiadartuk, hogy 2 fatubelt kisléányt keressenek, akik tegnap eljöttek Levy zsidó kereskedőhöz vásárolni és azóta nem mentek háza. A csendő-ök és a parasztok ezt állították, hogy a zsidó kereskedő eladgja a két keresztény kisléányt, hogy hűsvérre a vérték felhasználja. Röviddel ezután kiderült, hogy a kisléányok éjnek idején létek háza és odahaza jó egészében aludtak. Ezen a vidéken kisléányt is állandóan megismellődnék a vérvád igazságok lelkismeretlen antiszemita agitátorok részéről. A bulgáriai zsidó hitközség szervezte a kormánytól is intervénált, hogy vessen véget ezen vidékeken a lakosság nyugalmát zavaró vérvád igazságoknak. A zsidó hitközségek reprezentatív visegletet követelték a vérvád ügyében és kerik, hogy az egyhét kisléányt a kormány kőrső erővel világoztassák fel a lako-ságot a vérvádese tarhatatlanságáról. A hitközség kérk, hogy a szent szinodus áttl 1897 március csújén történt kinyilatkoztatást a vérvád legenda alapötletiségéről, hozzák ismét nyilvánosságra és minél szélesebb körben terjesszék.

New-York polgármestere a német boykott mellett. Newyork — La Guardia, Newyork polgármestere az amerikai Pro Paleztina szövetség által Mr. Charles Russel fiztetelére rendezett banketten, kijelentette, hogy a német áruk ellen vezetett gazdasági boykottot fokozott mértékben folytatni kell, hogy a bar bár eszközökkel kormányzó nézti rezsimet ezen le, sebezhetőbb pontján támadják meg. Az állandóan megismellőddő tiltakozásokkal és a szisztematikusan keresztülviltgazdasági boykotttal — mondotta La Guardia polgármester — meg akarjuk győzni a német népet arról, hogy mindaddig, míg a Hitler kormány ül, nem számít hat a világ kulturápeinek barárságra. La Guardia polgármester beszéde során kiért a palesztinai helyzetre. Kijelentte, hogy a történelmi parancsa ma, hogy Paleztina kapui szélesre nyíljanak a zsidó bevándorlók előtt, de az összes országoknak elő kell segítenie a német menekültek zavartalan elhelyezkedését.

Vásárolja hűsvérre a prima minőségű... CITY-kakaót... az oradeai rabbinátus felügyelete alatt gyártva. — Kapható minden jobb fű szertüzletben, amely hűsvéti cikkek árusításával foglalkozik.

„עכט פראנקס” קאמפעעווארטן כשר של פסח

עצייגט אונטער אבערוויסט זיינער ערווינדען דעם העררן אבערראבניערס מאיר שפיטץ פאן ביטריצא אונד שטרענגער אפויסט פאן דעסטען פראממען פערטרויענסמענען וויירד בעסטענס עמפפאהלען! דיע קענניצייכן זינד: העכשערשליפע מיט זיגעל אונד אונטערשרייט דעם העררן אבערראבניערס, דיע קאמפעעיהלע אלס פארביקמארקע אונד דער נאמענטאגן דער פירמא

Terjeszhető a fasizmus Angliában

London. A napokban alakult meg Londonban a harmadik angol fasizista párt, az „United British Party”, amely már a politikai élet küzdőterére is kilépett. Az új párt vezetője Cecil Serocold Skeels, aki a cambridge-i pótválasztáson képviselőnek jelöltette magát. A párt programja nem viselkedik ellenségeskedéssel egyetlen felekezettel szemben sem, de kőzismert tény, hogy Skeel vérszűzlet antiszemita, aki csak röviddel ezeltől írt egy lámádó cikket a nürnbergi Sürmerben Sir Oswald Mosley, a másik angol fasizista párt vezetője ellen. Skeels azt írja cikkében, hogy Mosley csak eszköz: a zsidók kezében és egy zsidók által megfizetett sarlatán. Az új pártvezér azt is szen ére veit fasizista vezér-kollégájának, hogy zsidó női veit el feleségül, miattól ő Julius Streicher barátjával négyüléseken mutatott rá a zsidó vezredelmre. Érdekes, hogy Skeel eddig az Imperiel Fasizisták oldalán állott és csak most alakította meg új pártját, nyilván azért, hogy szintén „Führer” legyen. Az angol fasizisták legjelkésebb támogatója Lord Rothermere, az angol lapkirály, akinek lapjai állandóan dicsőímszokat zengenek Hitleről. Skeels legutóbb a sajtónak adott nyilatkozata során kijelentette, hogy Angliában ő nem ellensége a zsidóknak, mert itt merőben mások a viszonyok, mint Németországban. Angliában ugvaris szelrad zsidóság él, akik értékesebb elemek alkotnak, mint a németországi áskénáz zsidóság.

Kérjük mindenütt az „ALBA-IULIA” antiszeptikus pipere szappant Kézmosáshoz használjuk az olcsó és kiváló minőségű medve védjegyű „URSUS” szappant Gyártja: Breckner János r.-t. Alba-Iulia

A vallás és nemzet egysége a Zsidó országépítésben

Irtá: Dr. Löbl Max (Bratislava) a Revisionista Unió elnöke.

A cionista revizionista unió (Brith Hacohar), a híhű cionisták táborához mindinkább közeledik. Ha az egyes cionista frakciók világszemléletét közelről vizsgálhat tárgyává tesszük, úgy megértjük ezt a közeledést.

A Mizrahi főelve a töráhüség és igyekezete oda irányul, hogy Palesztina felépítésében a vallás előírásai figyelembe véssenek. Minden ami a vallás ellen szól, a felépítés munkájában megzavaró.

A revizionista unió ezzel szemben az országépítésben a zsidó nemzeti szellemet tartja döntőnek. A zsidó nemzetiség képezi a nemzeti cionizmus azon tenyegét, mely körül a felépítés munkája igazodik.

Készség nem szenvedhet, hogy a zsidó nemzetiség főiriteriuma a zsidó vallása. A zsidóságnál, mint a főbbi keleti népnél a nemzet egysége egybe esik a vallás egységével. Csak egy pillanats rég felújí mulunkra azonban megtanít, hogy a vallás legrejtőbb időkkel kezdve fejlődésnek főirányítója. Vallási előírásaink, a történelmi unió nemzeti szellemének árnyékában nyertek örök kifejezést.

Mózes, Izrael legnagyobb történelmi alakja, nemcsak népünk felszabadítója, hanem vallási létszava. Ezra nemcsak a második állam alapítóinak lefektetésére, hanem a zsidó vallás örök parancsainak megőrzésére.

Ezért természetesen, hogy a mai zsidóság nemzeti elharcosait a vallási tradíciók megőrzésével kéz kézben haladnak. A nemzeti vallás mér azáltal, hogy a zsidóság nemzeti voltára apellál, kénytelen a vallás előt megahojni és annak előírásait akceptálni. Ha ezt nem tenné, akkor megszűnne a nemzeti multtal való kötöttsége és zsidó nemzetisége.

Ép úgy a vallási tradíció alapján álló mizrachista jogosultságú kényszerülten a nemzeti eszme kidomborításával biztosítja. A zsidó vallás a zsidó nemzetiség fogalmával fővonalaiban azonos. Az elvártak és a kivétel keletkezése a mizrahi és a cohari cionizmus önállóságát.

A mizrachista a betű, az előírás, a vallási tradíció hív és fejlődést csak evolúció alapján ismer. — Nálja a vallás a nemzet fenntartója és azért abból nem enged. — Ezer éves könyveire támaszkodva higgadt, megmondott és megfontolt.

A coharista a nemzeti revolúció hírdetője és a történelmi tradíció híve. Attól az ezer éves békjől és erejének tudatában a jövőt nemcsak lefektetni, hanem átélni is óhajtja. Innen ered a revizionizmus förtelmelensége és revolúció jellege. A zsidó nemzeti eszme fiatal még és ezért heves.

E két áramlattal szemben áll a modern szocializmus gondolata, amely az emberiség felszavával küzdve, az egyenlőséget háttérbe szorítja. A szocializmus egyetemes és nemzetet és vallást nem ismer. Ezért minden tradíció ellensége, mert a multban való gyökerezésben látja az egyenlőség valódi kultúrását. Ezért harcol mindazzal, ami nemzeti, ami idők folyama alatt keletkezett és mindazzal, ami vallási, a lélek hatalmának alapuló.

A mizrachizmus a vallási hagyomány őrzője, a nemzeti (cohari, revizion) cionizmus a történelmi tradícióért harcol, a szocialista cionizmus minden tradíció ellensége. Mivel a zsidóságnál a vallási és történelmi hagyomány egybeforrott, természetesen, ha a vallási és nemzeti cionizmus rokon hagyomány állat áthítva és előre halva együttesen harcol a szocialista cionizmus ellen, amelynek minden tradíció csak felesleges teher és amely a zsidóság történelmét előlrol akarja kezdeni.

Ezen küzdelem az ősszembertésig küzdelem lektisnyitelt képe. Nem lennénk verből és husból való emberek, ha ideális egységben élnénk, mert ez mozdulatlanság és halál jelentene. Viszont vezető embereknek mulik,

hogy a harc ne fadjalon el és nem, mint szonim, ellenség, hanem mint mitnagdim, ellenfél álljunk egymással szemben.

Szerintünk a harc vége nem lehet féltés. Ha igaz, hogy Zsidóországnak hajdani kényében újból életre kél, ezt csupán a nemzeti és vallási eszme karöltve vezetheti diadalra.

Mi hisszük, hogy álmunkat és államunkat még napjainkban megélljük és ezen eszme szolgáltatában akarunk karöltve a mizrachizmussal dolgozni.

A szaloniki-i zsidó kikötőmunkások csak a szombati munkaszünet megtartása esetén kaphatnak földet a K. K. L.-től

Szalonika. — Révidtel ezelőt átdunk hírt arról, hogy a Szalonikiből Hafifba vándorolt 200 zsidó kikötőmunkás igen kedvező körülmények között helyezkedett el a palesztinai kikötőkben. A legújabb jelentések arról számolnak be, hogy újabb 500 szaloniki-i zsidó kikötőmunkás kitélelést vittek ferve és a palesztinai kormány felajánlta tárgyalások értelmezésére a területtel, már a gérgörországi cionista szervezet rendelkezésére is bocsátották. A Hafifban telepedett zsidó kikötőmunkások ügyében egyként újabb fordulat állott be. A palesztinai kormánnyal és a kibőlő írásosságokkal megkötött szerződések értelmében ugyanis a zsidó munkások nem költö magukat megváltozott munkaszüneti napokhoz, hanem azt a vallást szűnt beléjük szariat adja meg számukra. Szombati munkaszünetről tehát eszerint szó sem lehet. A Mizrahi szervezet összkülfelépítésbe lépett ugyan a palesztinai kormánnyal, hogy a szerződés ezen pontját töröljék, az eddigi intervenciók azonban eredménytelenek maradtak.

A szaloniki-i kikötőmunkások az utóbbi napokban azonban azzal a kérésrel fordultak a K. K. L. direktóriumához, hogy bocsásson rendelkezésükre egy nagyobb földterületet, hogy ezen állandó otthon teremthessenek maguknak és telepítési munkát végezhesse. A K. K. L. alap szabályai értelmében, amelyet röviddel ezelőt a Mizrahi ekciójára formuláltak meg, azonban csak azok kaphatnak földet, akik fizetleltben tartják a szombati munkaszünetet és annak megtartását garantálják. A szaloniki-i kikötőmunkások ügyével zsidószertartó külföldi bizottság foglalkozik, amelynek legja Misszichin, Rav Berlin és Hermann Struck festöművész. A bizottság a kényes körülményben úgy döntött, hogy megbizát a telavivi főrabbi, aki korábban szaloniki-i főrabbi volt és jól ismeri a zsidó kikötőmunkásokat, hogy vizsgálja be a munkások ügyét és terjessze elő azokat, akik nem szegik meg a szombati munkaszünetet, hogy kitalalhassanak számukra K. K. L. földet.

Harc a szlovenszkói érettségizett rabbik ellen

Bratislavából jelentik: Szlovenszkói orthodox körökben egyre erősbödik az a mozgalom, mely el akarja zérni az érettségizett rabbikat annak lehetőségétől, hogy orthodox rabbik lehessenek. Tekintve ugyanis, hogy a kongrua törvény a magasabb képzéssel bíró rabbiknak nagyobb szubvenciót biztosít, a fiatalabb generáció, kik rabbi pályára készülnek, rávetették magukat a tanulásra és nyíltan látogatják a gimnáziumokat. Minthogy a felesleges profán tantárgyaknak tanulmányozása ellenféltben áll az orthodox elvekkel, ezenkívül pedig rombolást vihet véhez orthodox zsidó körökben, erős ellenmozgalom alakult ki, mellyel legközelebb már az Orthodox Iroda is foglalkozni fog. Némely orthodox körök, vagyis a már állásban lévő rabbik, azt követelik, hogy olyan személyeknek, kik érettségizett birokában vannak, tilos legyen rabbiépesítést adni, viszont azoktól a rabbiktól, kik utólag gimnáziumi vizsgákat lettek, vonják meg a képesítést. Az érettségizett rabbik viszont, nem látják mást ebben a megmozdulásban, mint irgyskedést a nagyobb szubvencióra s ezért elvannak tökéve felvenni a harcot a konzervatívabb rabbik ellen.

Emenorák
Zgyertyatartók,
Userlegek,
Sevészközök,
Ttemplomi kegy-
Szerek,
bármily művészi kivitelben leg-
alacsony árban.

Gyártása és eladása:
„Tacumul“
ezüstürra gyárban
cluj, Strada Gen. Nicolcea No. 6.

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestiben

KATZ restaurant
BUCURESTI, Str. Carol 36. I. em.

Megbízható Sel-Peszach cukor
az idén az Orth. Központi Iroda felügyelete alatt kizárólag csak a „DANUBIANA“ romani cukorgyárban lett előállítva
Címe: „DANUBIANA“ Fabrica de Zahăr,
București I., Str. Calmatei No. 7.

Az orth. Rabbikollégium döntése szerint csakis olyan cukrot szabad a Peszach ünnepre forgalomba hozni, mely az orth. központi felügyelet alatt készült. Azon kereskedő tehát, kik más gyárból származó cukrot forgalomba hoz, elvesztette rituális tekintetben megbízhatóságát és tilos ille bármely peszach-árut vásárolni.

Az Orth. Központi Iroda

STOLLWERCK

sel pesszach של פסח csokoládé az erdélyi orthodox központi iroda elnökének, WEZEL A. főrabbinak közvetlen felügyelete alatt gyártva, kapható minden fűszer- és csemegeüzleltben

Stollwerck Testvérek r. t.
Braşov

Tetőzéstől óvja bőrért táplálja

Szt. László fertőtlenítő foalett szappan

Palesztinai hírek

A „Palestine Gazette“, a kormány hivatalos lapja hírt közöl, amely 63 zsidó orvos nevével tartalmazza, akik praesztikus felajánlás céljából jöttek Palesztinába. Az ottanon érkezett orvosok, akik közül 6 nő is van, meglátva mind Németországból jöttek és a hivatalos lapnak ugyanezen száma közli azon fogorvosok listáját, akik az utóbbi időben kapták meg a praesztikus engedélyt. Ezek is valószínűleg mind Németországból származnak. Az új engedélyek kiadásával a praesztikus felajánlás orvosok száma 1414-re, a fogorvosoké 451-re emelkedett. Még február 10-án folyamán kibocsátottak egy listát, amely tartalmazta a Palesztinában praktikáló összes orvosok, fogorvosok és gyógyszerészek neveit.

A „Palestine Gazette“-ben megjelent a High Commissioner külön rendelkezése egy bucharai zsidó család ellen kibocsátott határozatával szemben. A családtagok, feleségeik, négy fiúuk és három leányuk továbbra is megengedték az ott tartózkodást. Ettől eltérően folytatják a keleti zsidókkal szemben a kiutasítási eljárás Palesztinában. Most adták ki egy kiutasítási rendelkezést a 80 éves Schoschana Al Yussif és 35 évesendős, süket lányja ellen, akik rendszeres látogatást tartottak a Tranzsjordánian menekülttáborban lévő Palesztinában. Döntés annak, hogy a kiutasítottak fia, illetve bátyja, Michal Al Yussif, aki évek óta Jeruzsálemben lakik, kötelezte magát hozzá tartózkodni elárulásra, mégis fennmaradt a kiutasítási rendelkezés érvényét az a meccokással, hogy nevezeték áttelepüljen az ott tartózkodási idő megengedési határára.

Kar Jeleidin alapítója, Pugatochetz professor 55 éves korában meghalt.

Dr Artur Ruppia egy előadását bejelentette, hogy a Jewish Agency segítségére eddig 8000 menekült német zsidó telepedett Palesztinában.

A Poale Cion szervezet körle a kormányt, hogy lépesse ebe a fasziták és antiszemita működésének korlátozásáról szóló törvényt.

Hivatalos statisztikék szerint 1933-ban 9900 német zsidó vándorolt be Palesztinába. Az országban élő összes német zsidók néma megközelítően 41 000-ek. Ugyancsak a statisztika hivatal közli, hogy az elmúlt két évben 80 000-ek növekedett a palesztinai hívás száma. A certifikátok egyharmadát a német zsidóknak adták ki. Márciusban 350 német zsidó gyermek fog az országba jönni. A német menekültekkel segélyező központi bizottság 124 000 fontot bocsátott a német kolonizáció rendelkezésére. Ebben az évben 250 000 fontot fognak a német menekültek segélyezésére fordítani.

A kál cionista világszervezet központi bizottsága határozattal foglalkozt az állást a revizionista politikai mozgalom ellen.

Tel-Aviv városának ipari fejlődése 1930-ban nagy fellendülést szenvedett. A város lakossága az év folyamán 63 új gyárat létesített, 100 ezer font alapítványt. Ebből 100 ezer fontot a textiliparra esik, 25 ezer font lőkevel, 20 ezer fontot 17 fémpipari üzembe fektettek és ugyanennyi összeggel fektettek be vegyi üzemekbe, 9 új gyárat alapítottak 12 ezer fonttal, építőanyag előállítására, 4500 fontot papír és nyomdai üzemekbe fektettek be, 4000 fontot pedig fallopipari üzemekbe, Ezek közül 9 új gyárat és fémpipari üzem nyílt meg az elmúlt évben, 14 ezer font alapítással. Átlag minden üzemre 1700 font alapítási száma. A Zsidó Távlati Iroda értesítése szerint száz új gyár és műhely nyílt meg az utolsó hét hónapban Palesztina különböző centrumában és nagy áramlatban érkeztetnek a városba. Ezek közül megkülönböztetendők: Biztonság vasút, hogy az új üzemekben a zsidó munkásság ezrei fognak elhelyezkedni telálni.

A küszöbön álló községi tanácsválasztásokra már egész Palesztinában nagy előkészületek folynak. Jeruzsálemben a zsidó föld léte az Aguda és a zsidó szervezetek között a közös választási platform érdekében. Az Aguda 2 helyet kap így a jeruzsalmi zsidó listán. Hírek szerint Abert Abrahamsonnak nevezik ki Jeruzsálem polgármesterévé, aki már 1918 óta van az angol közigazgatás szolgálatában. Abrahamson 57 éves és egy kikeresztelkedett zsidó fia, Hart Tuv kolónián, Jeruzsálemben közelében született.

A jelenleg Palesztinában időző Elly S. Kedourie ismert zsidó filantrop, saját költségére Jeruzsálemben egy lényegskolát épített. Az új iskolaépület, amelyet a Jafia utcán építenek fel, 30 000 fontba kerül és 1500 növendék tanítására lesz alkalmas.

Az 1932–33. évi német zsidó Nemzeti Alap (KKL) bevételéből 210 344 fontot fordított az első év 200 400 font bevételével szemben. Ezek a randes bevételek, a hűgyetékön kívül, amelyek 50 százalékos emelkedést mutatnak az előző évhez viszonyítva. A K. K. L.-nek, 30 éves fennállása óta eddig 3 525 000 font bevétele volt.

Jeruzsálemben 2 német zsidó, Jakob Grünberg és Wilhelm Sand egy nagy szabású cigarettagyárt létesítettek. Német bevándorlók ezenkívül még egy alkoholt, ecel és fémárgyártást is létesítettek. Nachlah Ganiban egy cukorgyár nyílt meg, amely 70 munkást foglalkoztat. Ramleh Ganiban megnyílt az első alumínium-gyár, amely már jelentékeny rendeléseket kapott Szíriából és Egyiptomból. Melléte egy papírgyár működik. Lengyelországi zsidók Ness-Zionban közelében egy üvegfüvét létesítettek.

Tel-Aviv rohamos növekedését jellemzően világítják meg a következő számok, 1909-ben a város alapítási évében mindössze 50 ház volt Tel-Avivban, míg az elmúlt évben ez a szám már 4472-re emelkedett. A város területét az alapítási év 109 dunámjáról 6500 dunámra emelkedett. Tel-Aviv fejlődése egyébként a következőképpen történt: 1909: 50 ház, 109 dunám, 1914: 159 ház, 4919: 200 ház, 1923: 1474 ház, 1927: 3784 ház, 1932: 4472 ház, 6500 dunám. Az útonok és utak száma 1932-ben 2000-en felül voltak, amelyek 7000 munkást foglalkoztattak.

Jaffában az építkezési munkálatok 1933-ban az előző év cuplójára emelkedtek. Míg 1932-ben az építkezési költségek mindössze 101 500 tontra rugtak, addig 1933-ban ez 243 600 tontra emelkedett.

Az Assafeth Hanivcharim, a palesztinai zsidóság szervezőinek konferenciája, amelyet technikai okokból március 5-ére halasztottak, most már visszavontathatott megtörtént tanácskozásait.

A Jeruzsálemi arabok a Kotel Hameravit küllévevő határakat ismét kikérjék szűkíteni. Az arabok után a Kotel minden oldalán házakat építettek, amely annak idején a zsidóság tiltakozását vonja maga után, most a Szefelal közelében egy gyermek játszóteret akarnak létesíteni, valamint több más szórakoztatóhely is. Kérdés, hogy a palesztinai kormány miként fogja összegegyeztetni az arab leány káposán a zsidó és arab szempontokat, amelyek homlokgyvást elkeneknek egy-mással. Igen félt, hogy a szentfal utabbi összeköttetését szűkítve lesz, az arab prozakció folytán, mert a zsidóság nem fogja engedni, hogy ezen legszentebb helyet jászorosszorzó kezzelel kikétszűkítések megengedjék.

A holland kormány az antiszemitizmus ellen. Haag. A hollandi parlamentben a kormány képviselői egy törvényjavaslatot terjesztettek be, amely bizonyos körök államellenes és antiszemita propagandája ellen irányul. A büntetőtörvény a törvényjavaslat értelmében 2 szaka szál bővítt és minden írásban, szóban, vagy képbén kifejtett igazolt propagandát, amely osztályok, felekezetek és nemzetiégek ellen irányul, 1 évig terjedő fogságot, illetve 300 arany forint büntetést szabnak meg. A törvényjavaslat in dolkában kifejt, hogy az utóbbi időben bizonyos körök súlyosan sértő propagandát fejtenek ki egyes néprétegek érdekei ellen. Különösen Hollandia zsidó vallású polgárait és a seregeket. Európa különböző államaiban botrányos igazságok és üldözések érik a zsidó felekezetek szabad népi és felekezeti kiadásában, amelyet a holland kormány semmi esetre sem írhat meg. A kormány első kötelességének tartja tehát, hogy az utóbbi időben az országban előforduló igazságokat meg kezdődő csirahatón elfojtsa és megvédje polgárait minden hasonló intulzústól. A népek elleni igazság egyébként is ellentétben áll a keresztény felebarát szeretettel. Ejjeláttag teljesen elfelejtendő, megcsufolják a legfőbb hazafias tradíciókat és megzavarják a népek békés együttműködését. Más oldalról az antiszemita kilengések veszélyeztetik az ország belső rendjét. A holland kormányt erőteljes intézkedéseit a zsidó lakosság körében általános megelégedést keltezték.

Az Emekeben egy új vizorást fedeztek fel Jeruzsálemben. Ennek Jersael keleti részében, Beth Alpha közelében, egy új vizorást fedeztek fel, amely éreket 220 kbm. vizet tud adni. Szakértők véleménye szerint egy erősebb pompa beállítás esetén ez a mennyiség még emelhető volna. Az új forrás a Gilboa-hegység mellett fekszik és a jövőbeni letelepedésekre nagy kilátásokat nyújt. A föld ezen a vidéken normális öntözés esetén igen alkalmas a dőlő gyümölcsök termesztésére, amelyre eddig a vizhiányig káros volt nem nyílt alkalm. Az új vízvezeték kiépítésében nem nyílt alkalm. A víz kihasználását fogja lehetővé tenni, már a nyár folyamán teljes üzemben lesz.

Mussolini — a zsidó államért. Róma. Mussolini, olasz miniszterelnök hivatalos lapja, az „Il Popolo d'Italia“ legutóbbi száma rendkívül érdekes cikket foglalkozik a zsidókérdéssel, amelyet európai viszonylatban az egyik legkudvalisabb kérdésnek jelölt meg. A cikk, melynek szerzőjét illetékes olasz politikai körök Mussoliniben gyanyítják, megállapítja, hogy az a mozgalom, amely Palesztinában csupán zsidó nemzeti önfont kíván teremteni, — kétértelemű és politikailag nem bír semmi jelentőséggel. Az igazi megoldás a Zsidó Állam megteremtése volna. A cikk tulajdonképpen válasz a „Mercure de France“ hasábjain megjelent cikkre, amely a zsidókérdést palesztinai állampolgársággal, asszimilációval és egyéb hasonló eszközökkel kívánta megoldani. Mussolini lapja ezzel szemben megjegyzi, hogy jogi szempontból ezek a megoldási kísérletek, ugyan lehetnek előnyösek, de a gyakorlatban nehezen valósíthatók meg.

Egyesületi hírek

A fincai Chevra Kadisa az elmúlt héten jól sikerült hatástírelt rendezte. Feldheim Sándor Chevra híkar megnyitotta beszéde után Weiss Lidor hítközsgének üdvözölte a Chevra vezetőségét, az egy évvel ezelőt megalkult négyezetlet és a Wirof, rámutatva a zsidó szervezetek áldozatos tevékenységére. Ezután Friedmann Salomon főrabbi tartott ünnepi szónoklatot. Feld Jakab felolvasása és Steiner Kólis szavazata után a jól sikerült estély véget ért. A festszjívendémet a Chevra vezetősége a fincai zsidó hitközségnek felvő hős halotlak emléküvére fordítja.

A sentai Tiszvizi Bucharin a napokban tartotta meg a második szünját. A szünját ünnepélyes keretek között zajlott le. Grosz Dávid és Fischer Lipót tartottak rendkívül érdekes előadást, amelyet a hallgatóság nagy figyelemmel kísért. A Tiszvizi Bucharin jelenleg 25 fogot számlál.

A nové zánkai orth. hitközség iskolaszéki választásán az elmúlt héten a következő eredménnyel folyt le: Rendes lelek: Rotenföld Gaber, Löwy Hermann, Fieischer Rudolf, Horzka H. Imrich, Siert Ignaz, Rechenhál Ferdnand és Löwy Sámuel. Póttogok: Silbermann Miklós és Löffler Oszkár. Tegnapon József főrabbi, Kohn Rafae híkar, elnök és Reif Inre iskolaiigazgató hivatalból legjött az iskolaszéknek.

A presovi „Ez Chaim“ Talnud Tóra egyesület a napokban tartotta tisztújító közgyűlését. A közgyűlés a régi vezetőséget újra megválasztotta. Rabbi A. Jungreis és D. Guttmann meghívású beszédet tartottak.

Szevluson egy zsidó segélybizottság alakult a nélkülöző szegény zsidó támogatására. Az elmúlt héten már 200 családot láttak el élelmiszerekkel. A bizottság elnöké: Guttmann M., Eisenberg M., Fischel S., Steiner N., Holländer J. és Friedman L.

A cluj orthodoxy Chevra Kadisa a szokolnái is nagyobb erőkkel kezdte el a munkát. A 18-an 98 leévi rendszeres közgyűlést. László Gyula elnök öttömrel üdvözölte a nagy számmal megjelent Chevra tagokat. A tárgyalások előki terjesztés lelkességgel vette tudomásul a közgyűlés. Egyes felmerült kérdésekre Rimóczi Jakab alelnök adott felvilágosító választ. Mózes Elek híkar előterjesztte a fikán, illetve a clujvároság föli terjesztést. Felvilágosított, hogy a felére rohamú közgyűlést az országban 850 000, illetve 500 000 lelt jötkénységre kellett fordítani. Nehai Goldstein Mór 200 000 lelt adományozott. Ezen összegből a Chevra egy szükséges új telket vásárolt jelen előnyös Megemlékszik a jelentés a Chevra előnyű tagjairól, kiemelve nehai Fischl Adolf és Rósz Ansel vezetőségi tevek előrelépését érdemeit. Külföldi helyen emlékezik meg az egytel meccsáról, nagykövét Tischer Mórról, aki a kegyetlen sors ol tragikus módon rabolt el soraink közül otthonától messze. — Friedmann József a szegények ügyének fardhatatlan feltárolója és Adler Sámuel volt Chevra elnök javaslata a közgyűlés megadja a felmentvőt és köszönetet szava egy az elnöknek, mint az előjáróság, valamint a burgó tisztviselői annak az előt eredményért. Közönetet szava továbbá a közgyűlés Indig Zsigmond pénztárnaknak. Elnök indítványára megjelik az alap szabályszertí számvizsgáló bizottság választását, melynek eredménye a következő: 1. Ferenc Zoltán. Generala Bizottság Társaság igazgatója. 2. Lendzse-mann László előjáró. 3. Boskovits Dezső kereskedő. 4. Iszák Márton főkönyvelő. 5. Salamon Sámson kereskedő M. E.

A tacovi Chevra Kadisach az elmúlt héten tartotta meg év közgyűlését, amelynek során a következő új vezetőséget választotta meg: elnök Róh Lajos, tiszteletbeli elnök H. Izak Katz, előjáróság Rosenfeld Leibish, Smilovits Béni, pénztárnok Kallos Zoltán, elnök Levovits Zeiman.

A joguszáv kormány 1 150 000 dinárt szavazott meg az új közgyűlését évben a zsidó hullas száma. Az Orthodox hitközség ubvenátója ezen összegből mindössze 65 000 dinár.

A szubotát elemi és kötépiszkolák 13 805 növendék körül 531 szülő tanuló van. Ez az alacsony arányszám az egyrecsökkenő szülétek miatt áll fenn.

Cionizmus és hazafiság. Róma. — A „Tevere“ olasz sajtó egy polemát indított „Cionizmus és hazaszeretlet“ címen, amely azt a problémát tárgyalja, hogy lehet-e valaki cionista, ha jó hazafi, vagy fordítva: egy jó hazafi lehet-e cionista? Az olaszországi zsidó hitközségek szervezete egy nyilatkozatot adott a polemia kapcsán ki, amelyben leszögezi, hogy az olasz zsidóság hazafisága, úgy a cionistáké, mint a nemcionistáké, kétségen felül áll. Az olasz zsidóság még hazafias érzelmét már számtalan helyzetben és alkalomkor kifejezésre juttatta. Az azonban, hogy egyes zsidók, a zsidóságon belül lévő áramlatokkal szemben milyen állást foglalnak, semmilyen sem befolyásolja nemzeti érzelmeket. Az olasz állam szeretele és a cionista állásfoglalás közötti, fejezi be nyilatkozatát a hitközségek szervezete, a legteljesebb harmónia uralkodhat.

RÖVID HIREK

RÓMA. Az olasz király jelenlétében nyílt meg Rómában a nemzetközi zsidó művészeti kiállítás.

KÖLN. A kölni bíróság Herz Todora, zsidó apó-lónó-ért 1 évi fogságra ítélté állítólagos rémberlejtés miatt.

MÜNCHEN. Schemm bajor kultuszminiszter engedélyezte a zsidó kultuszövetség megalakítását.

PÁRIS. A párisi zsidó emigrációs irodája írt a német menekült zsidó orvosokat, hogy Chilebe menjenek.

STRASSBURG. Elsőszorra az utóbbi időben megismerték az antiszemita zavargások.

BUDAPEST. Az elmúlt héten ismeretlen feltételek behatoltak a VIII. kerületben lévő ortodox zsinagóga-ba.

NEW YORK. Az amerikai Mizrachista szervezet elhatározta, hogy részt vesz a zsidó világtalálkozókon.

KATTOVITZ. A népszövetségi vegyes bizottsághoz újabb felszólítást nyújtottak be.

VARSÓ. A lengyel sejm egyik legutóbbi ülésén Pieracki belügyminiszter a kisebbségeti vita során kijelentette.

BERLIN. Dr. Joseph Jacques Németország egyik legnevesebb zsidó zsebzsefőzője 69 éves korában elhunyt.

SZALONIKI. A szaloniki városi tanács Mex Nordaurl egy utcát nevezett el Daniel Aulau zsidó láncos jászai tiszteletére.

DORPAT. A dorpatti (Eszterházi) egyetemi szenátus dr. L. Gulkowiczot nevezte ki az egyetem igazgatójának vezetőjévé.

GENE. Dr. William Louis Martin az ismert svájci. Pro-Palestina mozgalom vezetője, a napokban elhunyt.

RABAT. A marokkói mozgalom egy képviselője memorandumot nyújtott át a rabatti angol kónsulnak.

PRAGA. J. Segal Rosenbach a héber énekíró, akinek plesztinai héber dalkoncertjét az egész prágai sejtő nagy elismerésben részesítette.

AMSZTERDAM. 1933. áprilisétől-decemberig 5000 zsidó menekült érkezett Hollandiába.

BÉCS. A napokban III. Radoszski a népszövetségi liga, amely a honfoglalás korszakát foglalta fel és felhívta a Népszövetséget, hogy radikálisan oldja meg a honfoglalás állampolgársági kérdését.

ZÜRICH. A zürichi színház Ferdinand Bruchner "Die Rassens" című rendkívül hatásos drámáját játssza.

ZÜRICH. A zürichi német konzul ennek kapcsán megkérte a színház igazgatóját és arra kérte, hogy a darabot ne játsszák "olcsó árak" mellett.

Botrányba fullt a haifai Chamisa-Assar ünnepély. Még alig múltak el annak a botránynak hullámai, amelyet a Hiszladruhi lagjai Haifa közelében lévő munkásnegyedben építendő templom kerítése ellen elkövettek.

ZSIDÓ HUMOR ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

A kutyák és a zsolttár

Mortche ajrach egyszer egyik snórtártársának, aki egy fősvénységéről híres kibebe készült vándorutra, a következő tanácsot adta: — Drága testvérem a snórtárban: ha majd abba az isten felé felgyetlen kibebe el fogsz jutni: légy rá elkészülve, minden halbózs udvarán nagy harsapós kutyák vannak.

Ezt a tanácsot végighallgatta egy ember, aki ezt a községet még jobban ismerte és közbeszólt: — Nem, ez nem jó tanács.

Az ásitó ajrach

Mortche a vándorkoldus egy zsidó kibebe érkezett, amelyet este is elmul, szombatira is virradt, de bizony vacsorára, ebédre senki sem hívta meg.

Mégis magasztalából elment egy halbózs házába, ebéd idején.

A háziak jelenlétében józseben ebédelek, anélkül, hogy őt megkínálják volna.

Erre elkezdett nyugokat ásitolni, egy-folyában, amíg a háziakba megkérdezte: — Ajrach! Honnan ered az ásitózás? Mi az oka ennek.

Mortche válaszolt: — Az ásitózásnak két oka van. Az egyik az éhség, a másik az álmisság; de álmos, az én nem vagyok...

Hitler az örültek házában

Hitler látogatást tett a berlini örültek házában és az első beleg, aki szembejött vele egy zsidó volt.

— Hogy hívnak? — Jakob Stolzhelm. — Ismersz engem? — kérdi a kancellár.

— Nem! — Én Hitler vagyok. — Hitler? Nem hallottam még rólad.

— Itt Vilmosról hallottál már? — Ja Vilmos! Hat ki nem ismeri a mecsaszurnokait?!

— És Hindenburg láborokot? Aki az oroszokat megverie, még a gyerekek is ismerik.

— De én nagyobb vagyok, mint ők! — replikázik Hitler.

Erre a zsidó elkezd nagyon nevetni: — Ezt mondom én is — feleli — és azért hoztak ide be.

Udvariasság

A mi vándorkoldusunk elérkezett egy városba, ahol nagy ur volt a kibe rasekölja.

Mortche a házába lépett s a keményszivű raseköljőt valami adományt kért.

A raseköljő erre odaszólt a belső inasához: Péter, mondjad meg a Pista kocsisnak, hogy ő szólna a Pali kapusnak, hogy az utasításra adjon a Merczi háziszolgának, hogy az mondja meg ennek az ajrachnak, hogy nem kap semmit és dobja ki a házból.

NEPUNK

ORADEA ZSIDÓ HETILAP Főszerkesztő Felfelőszerkesztő WASSERSTROM SÁNDOR LEITNER ZOLTÁN

Hidverés a négy országrész zsidósága között

Lapunk múlt évi egyik decemberi számában cikket írtunk, amelyben fájadalommal állapítottuk meg, hogy az új impérium óta a négyféle mentális romániai zsidóság nem találta még meg azt az utat, amely oda vezetne, hogy úgy kifelé, mint befelé egységet mutasson.

Többzör rámutattunk erre a furcsa tényre és fájadalommal állapítottuk meg, hogy bár megértjük, hogy teljesen más szemléletben, más ideológiai lehetőségek és adottságok közepette évszázadokig élő különböző nyelvetterületi zsidóság összehangolása nem lehet egyik napról a másikra, de egyszerű el kell következni már annak az időnek, amikor a zsidó lelkek közelebb kell hangolódjanak egymáshoz.

Tizenöt év telt el és ez az aránylag rövid idő megmutatta az egymilliónyi romániai zsidóság-nak, hogyha a négyféle mentális zsidóság továbbra is külön utakon halad, akkor soha sem fogja tudni megakadályozni, vagy ellensúlyozni a folyton erősödő antiszemizmusz elhatárolódását. Olyan defenzív állástani levő sereg, amelyet egységesen támadnak és ő mégis négyféle huz, nem tudja még ezeket a védekező állásokat sem tartani.

Lapunk hívatás magaslátán áll akkor, amikor célul tűzte ki magának, hogy a megértésnek utját egyengetni fogja az ókirályságbeli zsidóság és a többi országrészek zsidósága között. Ez a cél a legszebb, a legmagasztosabb, amit egy ország határain belül és kívül is ismert és elterjedt organum célul tűzhet ki maga elé.

Értsük meg egymást, erdélyi, ókirályságbeli, bukovinai és besszarábiati zsidó testvéreink! Igaz zsidó szívvelésséggel fogadját meg, hogy a legelső és legelőrangbáb cél Nehoz bekövetkezők az a sokszor megöbrlánt szomorú tény, hogy

amikor egységesen kellett volna fellépni a hivatalos körökkel, amikor a zsidóság politikai útján egységesen kellett volna maszírozni az egymillió romániai zsidóságnak: akkor bémúnat és ügyefogyottan állottunk a válaszuoton, mert egymás között nem tudtuk megérteni egymást és mert azt hittük, hogy a különböző mentalitásunk, különféle neveltségünk és kulturánk folytán sohasem érhetjük meg egymást és aminekünk fájhat itt Erdélyben, azt nem érti meg az ókirályságbeli zsidó, az ő más szempontjaival és céljaival. Ma már be kell látnia minden egyes romániai zsidó testvéreinknek, hogy ez így nem lehet tovább. A román impérium alá került zsidóság, bárhonnan is került legyen ez ország határai közé, tudomásul kell vegye, hogy az a nyomás, amely világszeret megnyitvánál a zsidó testvéreink között is zsidósághoz vezet, az az, hogy a zsidó testvéreink között is zsidósághoz vezet, az az, hogy a zsidó testvéreink között is zsidósághoz vezet, az az, hogy a zsidó testvéreink között is zsidósághoz vezet.

különbözőségeket, amely fölülk bennünket elválaszt. Viszont célnak képezi az is, hogy ókirályságbeli testvéreink véleményét, fellagását, ideológiját közelebb hozzuk erdélyi zsidó testvéreinkhez. Célnak természetesen az is, hogy ezáltal a bukovinai és besszarábiati zsidóság is jobban megismerjen bennünket és mi is megismerjük őket. Lesznek talán olyanok, akik az első pillanatban nem értenek meg bennünket. Lesznek talán olyanok, akik készakarva félreértik intencióinkat. Azoknak csak annyit mondhatunk: hogy nem lehet a sors kerékét kénykénykedvünk szerint forgatni. Tizenöt év tapasztalata azt mutatja, hogy a romániai zsidóság valószággal öngyilkosságot követ el, ha nem egyesül bizonyos közös célok és eszmék kivívására. Mi minden erőnkkel azon vagyunk, hogy azt a rengeteg vitalitást, energiát és tehetséget, amelyet a négy országrész zsidósága rendelkezik, a zsidóság kályuba jutott szekerebe fogjuk, hogy egyesült erővel huzzuk ki a kályából, amelyben ma leledzik. Mi élti akorunk, dolgozni és rendes polgárok módjára boldogulni. És hogy ezt elérhessük, össze kell fogjunk, egyesült erővel kell kibarcolni politikai, kulturális és gazdasági jogainkat. Ennek szolgáltatása állítottuk lapunkat, amikor elhatároztuk, hogy román nyelvű mellékletet is fogunk csinálni. Ez a megértés első és legbiztosabb záloga. Hiszünk, hogy zsidó testvéreink megértik, mellányolják és elismerik majd önzetlen munkánkat!

Az ókirályságbeli zsidóság vezetői nyilatkoznak a „Nepünk”-nek a zsidóság aktuális problémáiról

Niemirover országos grandrabbi izeni az ország zsidóságának: „Megrendíthetetlen hibben, összefarásban és szereteiben, egymásiránti megbecsülésben, a romániai zsidóság keresztül fog vergődni a hitleri áramlatok Vörös-tengerén.”

Bucuresti, március hó. Halkan suhan a különböző párnázott taxik és egy-két forduló után egy elegáns ház előtt áll meg. Itt rezeálék Románia grandrabbinja az

Dr. I. Niemirover, grandrabbi-szenátor

ősz főpép, szenátor, akit méltán övez oszlatlan szerelet, az ország zsidósága részéről. Igaz zsidó szívvelésséggel fogadját meg, hogy a legelső és legelőrangbáb cél Nehoz bekövetkezők az a sokszor megöbrlánt szomorú tény, hogy

rendelkezésre. Régóta ismeri és figyelt lapunk heroikus munkáját és készséggel fejt ki nézetét az aktuális kérdésekről.

Ragogyó elokvenciával, szabatos mondatokban, a maga külön és határozott egyéniségét visszatükrözve, mondja el a grand rabbi nézetét, amelyet a sorok írója léhas buzgalommal figyel és jegyez, hogy továbbbírja az ország zsidósága számára.

— Az utóbbi időszakban — mondja a főrabbi — két részben áll a romániai zsidóság helyzete. Az egyik a mai kormány elöltünk idejéig, amikor az előző kormány által vezetett németellenes szakször olyan politikai léteket akaratlanul, amely a zsidóság ártalmára volt. Ezek nyíltan támogatták a szélső-jobboldali elemeket és ki tudja hova fejlődött volna ez a helyzet, ha nem jön a liberális kormány és nem parancsolt ell-ot az elalozott zsidóságegeknek. Ez a korszak szekerésre lezdrullt a legutóbbi kormány bukásával.

A másik korszak, amely alig néhány hónappal ezelőtt kezdődött a konszolidáció